

HELSINGIN YLIOPISTO
HELSINGFORS UNIVERSITET
UNIVERSITY OF HELSINKI

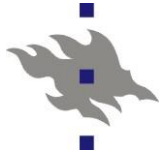
Medialukutaito ja mediakasvatus

Annukka Uusitalo & Olli Vesterinen

Mediakasvatuskeskus

Soveltavan kasvatustieteen laitos

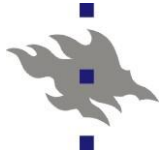
Käyttäytymistieteellinen tiedekunta

Millaista lukutaitoa tarvitaan?

- n Lukutaito – taito lukea, kirjoittaa ja laskea
- n Informaatiolukutaito – kyky kerätä, jäsentää ja arvioida informaatiota ja esittää perusteltuja mielipiteitä
- n Teknologialukutaito – kyky käyttää uutta mediaa informaation pääsemiseksi ja sen kommunikoinniseksi
- n Luovat mediavalmiudet – kyky tuottaa ja jakaa informaatiota eri tavoin
- n Globaali lukutaito – kyky olla vuorovaikutuksessa ja yhteistyössä eri kulttuurien ja kansallisuuksien kanssa
- n Vastuullinen lukutaito – kyky huomioida sosiaaliset ja yhteiskunnalliset seuraukset

(Varis 2002; 2005)

5 näkökulmaa medialukutaitoon

Alan asiantuntijoiden mukaan medialukutaito on:

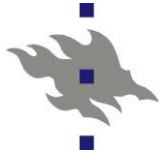
- n Yksilön ominaisuus
- n Osa yleissivistystä
- n Osa tiedonhankintaprosessia
- n Tietotekninen käyttö- ja lukutaito
- n Kuvanlukutaito ja visuaalisuus

(Sintonen 2001)

Onko aina kyse lukutaidosta?

- n Pohjalla sana taito – *tekhne*, joka merkitsee ihmisen tapaa kokea, ymmärtää ja tietää maailma (Varto 2002)
- n Mediataju – tunne ja kokemus (Sihvonen 1996)
- n Mediakielitaito – kyky käyttää medioita, ymmärtää medioiden kieltä ja tulkita median sisältöjä kriittisesti (Suoninen 2004)
- n Mediakompetenssi – kyky hallita ja käyttää mediaa omassa elämässään (Kotilainen 2001)
- n Mediataito – aktiivinen ja tuottava medioiden ja uusien tekniikoiden hallintataito ja viestinnällisyys (Tella ym. 2001)
- n Mediasivistys – jatkuvaa ja tietoista itsensä kehittämistä moraalisisilla, esteettisillä, kognitiivisilla ja emotionaalisilla alueilla (Potter 2001)

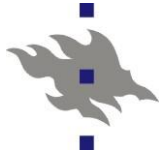
Opettajan mediataidot

- n Kielitaidolliset, kulttuuriset ja viestinnälliset valmiudet
- n Sosiaaliset valmiudet
- n Tiedolliset valmiudet
- n Eettiset valmiudet
- n Esteettiset valmiudet
- n Tieto- ja viestintätekniset taidot

(Tella ym. 2001)

- n Sitoutuminen mediakasvatukseen
- n Aktiivisen oppimisen taidot
- n Kriittinen autonomia mediakasvattajana
- n Vuorovaikutus ja pyrkimys yhteistyöhön

(Kotilainen 2001)

Mediakasvatuksen painopisteet

- n 1970-luku: Joukkotiedotuskasvatus
- n 1980-luku: Elokuva- ja televisiokasvatus
- n 1990-luku: Viestintäkasvatus
- n 2000-luku: Mediakasvatus

- n Aihekokonaisuudet opetussuunnitelmissa
  - n Perusopetuksessa: Viestintä- ja mediataito
-aihekokonaisuuden päämääränä on kehittää ilmaisu- ja vuorovaikutustaitoja, edistää median aseman ja merkityksen ymmärtämistä sekä kehittää median käyttötaitoja
  - n Lukio-opetuksessa: Viestintä- ja mediaosaaminen
-aihekokonaisuus antaa viestien tulkinta- ja vastaanottotaitoja sekä valmiuksia mediakriittisyyteen